

EM - MỘT TÌNH THƠ HAY CỦA ĐẶNG XUÂN XUYẾN

Giáp Kiều Hưng

EM

Ta gạ em cạ chén
Thế là em cạ ta
Nửa đời ta trể hện
Em nòng nản đốt ta.

Run rẩy, em ghì ta
Quấn vào ta hoang dại
Thần người, ta ngây dại
Uống em từng giọt say.

Trời đất như cuồng say
Ngả nghiêng theo nhịp phách
Nửa đời trai trinh bạch
Em nhuộm ta ngả màu.

Hà Nội, đêm 21.01.2015

ĐẶNG XUÂN XUYẾN

LỜI BÌNH:

Người ta ví von người phụ nữ như lửa, có thể thiêu đốt cả thành trì, lâu đài, thậm chí cả một vương triều... quả thật không sai. Ở EM, ngọn lửa ấy đã thiêu đốt một thành trì TA “trinh bạch” sừng sững được “nửa đời” người rồi.

Mở đầu, “TA” rất hồn nhiên, rất tự tin vào bản lĩnh đàn ông vững chãi của mình nên đứng đỉnh “gạ” EM cạ chén. Vâng, chỉ là “gạ” thôi, chứ không mời, không ép, không nghĩ sâu xa, mưu mô gì cả. Chỉ đơn giản điều vì “TA” là đàn ông, còn EM là đàn bà, nên mới “gạ” em “cạ chén”. Nghĩa là “ta” chỉ bông đùa chút chút với “em” cho vui, cho có khí thế, chứ “ta” thừa biết, “em” sao uống được rượu với ta mà “cạ chén”. Ngạo nghễ là thế, đứng đỉnh là thế, ấy vậy mà “ta” phải sững người với hành động của em: “Thế là em cạ ta”. Ô hay. “Gạ” người ta cạ chén lại để người ta “cạ” mình thì chỉ có thi sĩ họ Đặng mới được trải nghiệm.

Ở khổ thơ đầu, thi sĩ họ Đặng đã vẽ một khung cảnh có 2 kẻ đang “vờn” nhau, chỉ để bông đùa nhau rất nhẹ nhàng, êm ái, không một tiếng động nhưng đằng sau những cử chỉ (gạ rượu) rất nhẹ nhàng ấy lại là những chuyển động thật mãnh liệt, kinh khủng và máu lửa ở sinh lý, ở tâm trạng:

“Ta gạ em cạ chén
Thế là em cạ ta
Nửa đời ta trể hện
Em nòng nản đốt ta.”

Ở khổ thơ này, tác giả viết như là rất tự nhiên, như là không hề sắp xếp, bài trí, cứ nhẹ nhàng, cứ thanh thoát giữa “ta” với “em”. Và người đọc dễ bị đánh lừa bởi khung cảnh yên ả, rồi trở chiều (có vẻ) thuận chiều ấy. Người đọc như thấy tác giả của EM từ thế chủ động thành thế bị động, từ “hung thủ” trở thành “nạn nhân” rất nhẹ nhàng, êm ái và khá ngọt:

“Ta gạ em cạn chén

Thế là em cạn ta”

Một câu thán xuôi chiều, chấp nhận tự nguyện không hề miễn cưỡng (Thế là em cạn ta), cũng rất “hồn nhiên”, tự nhiên như sự gạ (rượu) ban đầu của “chàng”. Tâm trạng ấy cứ nhẹ nhàng, đều đều dẫn người đọc đi hết khổ thơ, để bạn đọc chỉ hình dung thấy “chàng” đang bị “nàng” “ăn thịt” trở lại. Và sự trở chiều ấy lại rất ngọt, rất khoái bởi “nửa đời ta trẻ hẹn” nên giờ “Em nòng nân đốt ta” là hợp lẽ, là trên cả mong đợi.

Chỉ 4 câu thôi, “chàng” đã bộc bạch cho mọi người biết là cả “chàng” và “nàng” đều đã cảm nhau từ lâu rồi, từ “nửa đời” trước nhưng chỉ vì sự nhút nhát của chàng, sự e lệ, giấu kín của nàng mà chuyển đồ tình của 2 kẻ cảm nhau, yêu nhau mới “trẻ hẹn”. Đến đây, người đọc mới vỡ lẽ ồ thì ra việc “gạ” rượu của chàng chỉ là cái cớ, là phép “lửa đổ thêm dầu” để tình yêu của nàng dành cho chàng bấy lâu phải bùng cháy.

Vào khổ thơ thứ 2, cũng vẫn sự nhẹ nhàng, đều đều ấy nhưng mạch thơ nhanh hơn, nóng hơn, giòn ngọt hơn:

“Run rẩy, em ghi ta

Quấn vào ta hoang dại

Thần người, ta ngây dại

Uống em từng giọt say.”

Ở khổ thơ này, tác giả rất thành công: Mỗi một câu thơ là một hình ảnh đẹp, say đắm của tình yêu đến từ hai phía. Cả “em”, cả “ta” đều say đắm đến hoang dại, đến quên tất tật để tận hưởng sự ngọt ngào của tình yêu. Rõ là viết về một cuộc làm tình, mà làm tình lại bạo liệt, ấy thế mà không hề có một tiếng động nào mới lạ?! Chẳng lẽ cuộc làm tình này cần kín đáo nên âm thanh hoan hi phải được điều tiết, cấm tiệt? Không phải vậy! Cái tuyệt vời chính ở chỗ không có tiếng động ấy! Đọc, ta thấy 2 kẻ yêu nhau đang rất trân trọng cái khoảnh khắc được đốt nhau ấy. Họ lặng lẽ cháy, lặng lẽ dâng hiến và lặng lẽ tận hưởng men say của ái tình. Họ đến với nhau bằng tình yêu, bằng sự dồn nén “thèm muốn” lâu ngày nên họ trân trọng thời khắc yêu ấy mà lặng lẽ cùng nhau hoan hi!

“Run rẩy, em ghi ta

Quấn vào ta hoang dại.”

Ở 2 câu này, người đọc hình dung “nàng” đang rất ngỡ ngàng, rất hạnh phúc bởi tiến triển tình cảm với “chàng” nên “nàng” lặng lẽ dâng hiến, lặng lẽ tận hưởng. Nàng sợ, rất sợ sẽ mất chàng, mất khoảnh khắc được yêu chàng nên nàng “run rẩy”, nàng “ghi”, nàng “quấn” chàng bằng cái tình yêu mãnh liệt mà bản năng của con người (hoang dại) nhưng rất gượng nhẹ, êm ái và trân trọng, nâng niu. Một loạt động từ mạnh được nàng sử dụng khi làm tình, ấy thế mà ta lại không nghe thấy một tiếng động nào, dù chỉ là tiếng rên, tiếng phì phò, hỗn hển phải có để cuộc làm tình được gọi là thăng hoa. Cái hay, cái tuyệt của thi sĩ họ Đặng là ở đây, là ở cách tả tình nóng bỏng mà không cần đến sự phụ trợ của âm thanh.

Tiếp 2 câu cuối của khổ 2:

“Thần người, ta ngây dại

Uống em từng giọt say”

Ở 2 câu này, hình ảnh TA (chàng) hiện lên khá hoàn chỉnh sự hoan hỉ của chiến thắng. Từ “thần người” đến “ngây dại” đều chung biểu cảm trạng thái hoan hỉ của sự toại nguyện, của niềm vui chiến thắng. Hình ảnh chàng nhâm nhi “uống em từng giọt say” đã chỉ rõ chàng là gã thợ săn đích thực và nàng tưởng là kẻ đảo chiều quay lại ăn thịt chàng thì thực chất nàng chỉ là con mồi trong bữa tiệc ân ái của chàng mà thôi.

Từ thế chủ động tấn công: “Ta gạ em cạn chén”, rơi vào thế bị động, trở thành nạn nhân: “Thế là em cạn ta”. Rồi từ thế bị động: “Thần người, ta ngây dại” lại chuyển sang thế chủ động: “Uống em từng giọt say”... đọc qua, tưởng vậy mà lại không phải vậy vì để ý kỹ mới thấy “TA” hoàn toàn làm chủ “thế trận”, “em” chỉ là người bị “TA” giật dây, điều khiển.

Đến khổ 3, là khổ cuối của bài thơ, theo cảm nghĩ của riêng tôi thì hình như tác giả viết để kết thúc bài thơ cho phải phép nên không đầu tư câu chữ, cảm xúc, vì thế mà kém hay:

“Trời đất như cuồng say
Ngả nghiêng theo nhịp phách
Nửa đời trai trinh bạch
Em nhuộm ta ngả màu!”

Đọc xong bài thơ, điều tôi thắc mắc vẫn cứ ở sự khó hiểu của 2 câu kết:

“Nửa đời trai trinh bạch
Em nhuộm ta ngả màu”

Tôi hỏi mà không trả lời được là sao “ta” phải giữ gìn sự trinh bạch ấy? Chẳng lẽ “ta” không ham ái tình? Và nữa, “em” là thế nào mà “nhuộm ta ngả màu”? Sự ngả màu ấy là hàm ý tiếc nuối bị mất đời trai trinh trắng hay sự hoan hỉ vì đời trai khờ khạo đã được ngả màu?

Ôi! Chàng Đặng Xuân Xuyên này, sao cứ bắt người đọc phải trăn trở về tình yêu của mình như thế? Chẳng lẽ không thể viết rõ hơn được sao, chàng Đặng?!

Hà Nội, tháng 02 năm 2015

GIÁP KIỀU HƯNG

Chuyến Đến: Đặng Xuân Xuyên – Ngày 07.01.2025

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 12000 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC